

Πότερον τὸ καθόλου ἔστιν ὑποκείμενον ἐνταῦθα.

Ζητεῖται πρῶτον εἰ τὸ καθόλου ἔστιν ὑποκείμενον ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ δοκεῖ μή, διότι διέρεται ἔστιν ὑποκείμενον ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ οὐκ ἔστιν ὑποκείμενον ἐν ταύτῃ· ἀλλὰ τὸ καθόλου ἔστιν ὑποκείμενον ἐν πάσῃ· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Ἡ μεῖζων φανεράς διότι αἱ ἐπιστήμαι διακρίνονται κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν ὑποκείμενων τῇ ἀντικείμενων. Ἡ ἐλάττων φανερὰ καὶ αὐτή, διότι πᾶσα ἐπιστήμη διέπει τινος καθόλου ὡς περὶ ὑποκείμενου, διότι περὶ τῶν μερικῶν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη.

*Ετι, τὰ ἐν τοις ὑποκείμενον ἐπιστήμην ἔστιν ὅν, διότι περὶ τοῦ μὴ τοῦτος οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὑστέρων λέγεται. Τὸ δὲ καθόλου οὐκ ἔστιν ὅν, διότι, ὡς φησιν ὁ Βούτιος ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ παραμυθίας, πάντη διέρεται διὰ τοῦτον ἔστιν, διότι ἐν ἀριθμῷ ὑπάρχει· τὸ δὲ καθόλου οὐκ ἔστιν ἐν ἀριθμῷ, διότι εἶη ἄν μερικόν, διέρεται ψεῦδος· τὸ καθόλου ἄρα οὐκ ἔστιν ὑποκείμενον ἐν τοις ἐπιστήμην, καὶ ἐπομένως εὑρίσκεται ἐν ταύτῃ.

*Ετι, εἰ τὸ καθόλου τῇ ἐνταῦθα ὑποκείμενον, ἐπειδὴ πέντε εἰσὶ τὰ καθόλου, τίσαντα καὶ πέντε | τὰ ὑποκείμενα· τοῦτο δέ ἔστι ψεῦδος, διότι μᾶλλον ἐπιστήμης διεῖ ἐν εἷναι τὸ ὑποκείμενον τῇ ἀντικείμενον· τὸ καθόλου ἄρα οὐκ ἔστιν ὑποκείμενον.

*Άλλ' εἰς τούγαντίον ἔστιν δι Πορφύριος, διατεις φησι· θέλειν παραδιδόναι ἐπιστήμην περὶ τιγων πέντε καθόλου, τουτέστι κατὰ πλειόνων λεγομένων, καὶ πάντες οἱ ἐξηγηταί λέγοντες ταύτην τὴν ἐπιστήμην εἰναι περὶ τοῦ καθόλου ὡς περὶ ιδίου ὑποκείμενου.

Πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα λέγω, διειρῶν τὸ καθόλου. Καὶ γάρ διχῶς τὸ καθόλου λαμβάνεται· δύναται· τῇ ἀντὶ τοῦ πράγματος ἐφ' οὗ θεμελιώνται τῇ ἐπίγονοι τὸν καθόλου, τῇ ἀντὶ τῆς ἐπίγονος τοῦ καθόλου τῆς συγκεκριμένης· καὶ αὗτη τῇ ἐπίγονοι τὸν καθόλου τῇ συγκεκριμένῃ ἔστι τὸ πράγμα καθὼς γοεῖται ἐν πλείσι. Τότε φημί, διτι τὸ καθόλου, καθόλο μὲν σημαίνει τὸ πράγμα ἐφ' οὗ δύναται θεμελιώσθαι· τῇ ἐπίγονοι τὸν καθόλου, σὺ δύναται εἰναι ὑποκείμενον ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ, διότι αὗτη μὲν τῇ ἐπιστήμη ἔστι λογική, δὲ δὲ λογικές σὺ θεωρεῖ τὸ πράγμα φύεφαρμόζεται· τῇ ἐννοιᾷ τὸ καθόλου, σὺν τὸν λόγον τῇ τὸν ἀνθρωπον, εἰ μή, κατὰ συμβολήν, θετε διγλωσσί· δύναται ιδρύειν ἐπ' αὐτοῦ τὴν δευτέραν ἐπίγονον. Άλλα τὸ καθόλου, καθόλο σημαίνει τὴν συγκεκριμένην ἐπίγονον, ἔστιν ὑποκείμενον, διότι τὸ ὑποκείμενον ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἔστι τις κοινὸν πρὸς τὰς δύναται κατηγορίας καὶ ἐφαρμογήν, ἀντίκει τῇ σκέψει τοῦ λογικοῦ· τοιούτου δέ ἔστι τὸ καθόλου κατηγορίαν, διότι ἐν ἐκάστῃ κατηγορίᾳ εύρεται

τὸ πρᾶγμα ὃπ' ἐκείνῳ τῷ λόγῳ, διηλούσται ὡς ἔστιν ἐν πλείσι: καὶ διαφέρουσιν ἀριθμῷ τῇ εἰδεῖ, ωστε τῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Πρὸς τὸν πρῶτον λόγον, συγχωρῷ τῇ μεῖζον: ἀλλὰ λέγω ἀληθὲς εἶναι τῷ αὐτῷ τρόπῳ. Πρὸς δὲ τὸ ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ ὑποκείμενον εἶναι τὸ καθόλου, φημί δια τὸ καθόλου, ὅπερ ἔστι πρᾶγμα φτιγιὲ ἐφαρμόζεται: τῇ ἐπίγονοια τοῦ καθόλου, ἔστιν ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, ωσπερ τῇ ποσεῖταις ἐν τῇ μαθητικῇ, καὶ τὸ σῶμα τὸ κινητὸν ἐν τῇ φυσικῇ. Ἐνταῦθα δέ ἔστιν ὑποκείμενον τὸ καθόλου, καθό ἔστιν ἐπίγονα συγχεκριμένη.

Ἄν δέ τις λέγῃ τὰ τὸ καθόλου τὸ ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ¹⁰ ἐπιστήμαις τῇ ὑπὸ τῷ λόγῳ τοῦ καθόλου ἔστιν, τῇ ὅπερ τῷ λόγῳ τοῦ f. 20· μερικοῦ ἀλλὰ σὺν τῷ λόγῳ τοῦ μερικοῦ διὰ τὸ τῶν μερικῶν μὴ εἶναι ἐπιστήμην· ὑπὸ τῷ λόγῳ ἄρα τοῦ καθόλου· καθό δέ ἔστι καθόλου, ἔστιν ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις· τῷ αὐτῷ ἄρα τρόπῳ ἔσται ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις καὶ τῇ παρούσῃ. ¹⁵

.Λέγω πρὸς τοῦτο, διτοῦ τὸ καθόλου ἔστιν ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, ὅπερ ἔστι καθόλου κατὰ τὴν ἴδειν ὑπαρξίαν· συμβαίνει δὲ αὐτῷ τὸ εἶναι καθόλου καὶ τὸ εἶναι μερικόν· ὅθεν οὖν ἔστιν ὑποκείμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, οὗτος καθό ἔστι καθόλου, οὗτος καθό ἔστι μερικόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἴδειν ὑπαρξίαν, ωσπερ τὸ κινητὸν σῶμα, φτιγιὲ συμβαίνει: ²⁰ εἶναι καθόλου καὶ εἶναι μερικό, ἔστιν ὑποκείμενον ἐν τῇ φυσικῇ φιλοσοφίᾳ οὐχ τῷ καθόλου.

Πρὸς τὸ δεύτερον, τῇ μεῖζον: συγχωρῷ. διτοῦ δὲ τὸ καθόλου οὐκ ἔστιν ὁν, ψεῦσις ἔστιν. Καὶ περὶ τοῦ Βοητίου λέγω, διτοῦ δ Βοήτιος ἐνόει τοῦτο σύτως, διτοῦ πάντα ὅπερ ἔστιν ἔξι τῆς φυσικῆς, ἔστιν ἐν ἀριθμῷ· τὸ δὲ καθόλου ²⁵ οὐκ ἔστιν ἔξι τῆς φυσικῆς. Διτοῦ τοῦτο οὐκ ἔρρωται.

Τὸ δυγάμεθα λέγειν, διτοῦ τὸ ἐν ἀριθμῷ διχῶς λέγεται· τῇ ἐν ἐκ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς ποσεῖταις, καὶ τοῦτο ἔστιν ἐν ἀπλῶς· τῇ ἐν ἀριθμῷ τῷ ἀδιαιρέτῳ τῆς σὺνείξεως, διτοῦ τῇ σύνειξε, τῇ ὑπαρξίᾳ αὐτοῦ, ἐν ἐκυρῷ μὲν τῇ ἀδιαιρέτος, ὅπερ δὲ τῷ ἀλλῷ πατῶν διγρημένη· καὶ τοῦτο τὸ ἐν ἀντι- ³⁰ στρέψει τῷ ὄντι. Πάντα τοῖνυν ὅπερ ἔστιν ἐν ἀριθμῷ, τρόπῳ τοις τῶν δύο τούτων ἔστιν, τῇ ἐν δηλονότι ἀριθμῷ ἀπλῶς, τῇ ἐν ἀριθμῷ τῷ τῆς σύνειξες καὶ τῆς ὑπαρξίεως. Τὸ δὲ καθόλου ἔστιν ἐν ἀριθμῷ τῇ ἀριθμότητι τῆς ὑπαρξίεως.

Πρὸς τὸ τρίτον λέγω, διτοῦ τὸ καθόλου ἐν τῷ κοινῷ πρὸς ταῦτα τὰ ³⁵ πέντε ἔστιν ἐνταῦθα ὑποκείμενον, καὶ οὐ τὸ καθόλου ὅπερ ἔστι γένος τῇ εἰδος (οὗτοι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων), ἀλλὰ τὸ καθόλου ἐν τῷ κοινῷ, ὅπερ πρᾶγματα:κῶς οὖν ἔστιν ἄλλο παρὰ ταῦτα εἰ μὴ, κατὰ τὸν λόγον μόνον.

Πότερον τὸ καθόλου ἔστι γένος τούτων τῶν πέντε καθόλου.

Δεύτερον, ζητεῖται πότερον τὸ καθόλου ἔστι γένος τούτων τῶν πέντε φωνῶν λεγομένων η̄ τῶν πέντε κατηγορικῶν, η̄ μή. Καὶ δοκεῖ ὅτι μή.

f. 21 Εἰ γάρ τὸ καθόλου ἔστι γένος τῶν πέντε καθόλου, εἴη ἀν τὸ αὐτὸν ἀνώτερον καὶ κατώτερον πρὸς τὸ αὐτό, διότι εἰ τὸ καθόλου εἴη γένος, ἔσται τὸ γένος τότε ἀνώτερον τοῦ καθόλου· καὶ εἰ τὸ καθόλου εἴη γένος πρὸς τε τὸ γένος καὶ τὰ λοιπὰ κατηγορικά, ἔσται τὸ γένος κατώτερον τοῦ καθόλου, καὶ σύτῳ τὸ αὐτὸν ἔσται ἀνώτερον καὶ κατώτερον· τοῦτο οὐδὲ ἀδύνατον· σὺν ἄρα τὸ καθόλου γένος ἔστιν.

Άλλα τεύχαντον δείχνυται. Τὸ γάρ καθόλου κοινόν ἔστι πρὸς τὰ πέντε ταῦτα καθόλου κοινότητι τιγί. Ἡ τοίνυν κοινόν ἔστι συνώνυμον πρὸς αὐτά, η̄ ἀναλογικόν, η̄ ὁμώνυμον· ἀδύνατον δὲ εἶναι κοινόν τι ὁμώνυμον, διότι τὸ καθόλου οὐ κατηγορεῖται κατὰ τῶν πέντε τούτων κατὰ διαφέρουσαν λόγους. Άλλα μὴν σύδειντα τοιούτανταν τούτων πέντε ταῦτα πρότερον, κατὰ δὲ τῶν λοιπῶν, κατὰ τὸ δεύτερον ἐν τῇ πρὸς τὸ πρότερον σχέσει· τὸ δὲ καθόλου οὐ λέγεται καθ' ἐνδεικτικόν τὸ πρότερον, σύδεικόν ἐν τῇ πρὸς ἔτερον σχέσει, σύδεικόν τοῦ εἶδους ἐν τῇ πρὸς τὸ γένος σχέσει, οὗτε μὴν τὸ ἀνάπταλον, ὥσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν ἀλλων. Λείπεται τοίνυν εἶναι κοινόν συνώνυμον· τὸ δὲ συνώνυμον ἔστιν εἶδος, η̄ γένος· οὐκ ἔστι δὲ εἶδος, ἐπεὶ κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει. Καταλείπεται τοίνυν αὐτὸν εἶναι γένος.

Ἐπι, τὸ κατὰ πλειόνων λεγόμενον διαφερόντων εἶδει καθ' ἐν σημαντικών λόγον ἔναντι τῷ τοιούτον εἶστι γένος ἔστιν· τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τοῦ δρισμοῦ τοῦ γένους. Άλλα τὸ καθόλου σύτῳ κατηγορεῖται τῶν πέντε κατηγορικῶν, καθ' ἐν μὲν σημαντικών, διότι καὶ τὸ γένος καθόλου εἶναι φαμέν καὶ τὸ εἶδος, ώσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον τὸν κατὰ τὸ σημαντικόν, διότι ἔκκατον αὐτῶν πέφυκεν ἐν πλειόσιν εἶναι, διπερ ἔστι τοῦ καθόλου λόγος. Ἐν τῷ τοιούτον εἶστι δὲ λέγεται κατ' αὐτῶν, διότι τοῖς ἐρωτῶσι τί ἔστι τὸ γένος, ἀποκρινόμενοι διότι καθόλου τοιούτου τοιούτως δὲ καὶ περὶ τοῦ εἶδους καὶ τῶν λοιπῶν. Μαζεύονται δὲ τὰ πέντε ταῦτα τῷ εἶδει· εἰ γάρ καὶ τὰ διαφέροντα τοῦ γένους καὶ τοῦ εἶδους πράγματα εἰσὶ· | τὰ αὐτὰ πράγματα σύτοις, αἱ ἐπίνοιαι μέντοι αἱ φεμελούμεναι ἐπὶ τούτων οὐδὲν διαφέρουσιν εἶδει.

Περὶ τούτου τοῦ ξητήματος διάφοροι γεγόνασι δέξαι· Τινὲς μὲν γάρ εἰπον, οὐδὲ τὸ καθόλου σύνεισται γένος τῶν πέντε κατηγορικῶν· φασὶ γάρ ἐν τοιούτοις τοιούτων διευτέρων ἐπινοιῶν μὴ εἶναι διγνατὸν σύτῳ γένος, οὗτοι εἶδος διδόναι. Τοῦτο δὲ σύνεισται, διότι ἔστιν ἐναντίον τῇ δέξῃ τοῦ Ἀριερόου καὶ τοῦ Ἀριψωνίου καὶ τοῦ Βισητίου, οἵ βιβλούνται τὴν ἀπόφανσιν γένος.

εἶναι τῆς καταφύγιας καὶ τῆς ἀποφύγιας, ὁσαύτως δὲ καὶ τὴν πρότασιν· ἡ δὲ κατάφυγιας καὶ ἀπόφυγιας, δτ: τινὲς ἐπίνοιαι δεύτεραι εἰσὶ, πρόδηλον δήπου.

Ο δὲ Ἀλεξέρτος ἐδέξασε τὸ καθόλου μή, εἶναι γένος τῶν πέντε καθόλου, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναλογικῶν λέγεσθαι κατάχυτῳ, διότι κατὰ τὸ πρότερον λέγεται περὶ τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων, τῇ περὶ τῶν ἐν τῷ ὄποις τί ἐστιν, καὶ κατὰ τὸ πρότερον περὶ τοῦ γένους τῇ περὶ τοῦ εἰδους, ὁσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλών. Ἀλλὰ οὐδὲ τοῦτο ἔρρωται, διότι πᾶν ἀναλογικὸν κατὰ πλειόνων λεγόμενον καθ' ἑκάς μὲν λέγεται κατὰ τὸ πρότερον, κατὰ δὲ τοῦ λοιποῦ κατὰ τὸ μετεπέρατος κατὰ τοῦ ζῷου, μετεπέρατος δὲ κατὰ τοῦ σύρου ἐν τῇ πρότερῃ τῷ ζῷῳ σχέσει. Ἀλλὰ τὸ καθόλου οὐ κατηγορεῖται κατὰ τοῦ εἰδους ἐν τῷ πρώτῳ τὸ γένος σχέσει, οὐδὲ κατὰ τῆς διαφύρας ἐν τῇ σχέσει: τῇ σφράγεσσι εἰδος, ἀλλ' ἐπίστρεψεν πάντα μετέχεσθαι φαίνεται.. Οὐκ ἄρα δικεῖ μακρικῶν εἶναι πρὸς ταῦτα.

Ἐγὼ δὲ τὸν περὶ τούτου φημί διαφῶν. Τὸ γάρ καθόλου δύναται λαμβάνεσθαι τῇ ἀντί τοῦ πράγματος τοῦ ὑποκειμένου τῇ ἐπινοίᾳ τοῦ καθόλου, τῇ ἀντί τοῦ γένους τῆς ἐπινοίας. Εἰ μὲν οὖν λαμβάνεται τὸ καθόλου κατὰ πρώτου τρόπου, οὕτως οὐκ ἐστι γένος τῶν πέντε κατηγοριῶν, διότι τῶν ἐν διαφύροις κατηγορίαις εὑρίσκομένων πράγματων οὐ δεῖ εἶναι γένος κοινόν· τὰ δὲ πράγματα τὰ ὑποκείμενα τῇ ἐπινοίᾳ τοῦ καθόλου εὑρίσκονται ἐν διαφύροις κατηγορίαις· τὸ μὲν γάρ γένος καὶ εἰδος ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ δύναται εὑρίσκεσθαι, | καὶ τῇ διαφύρᾳ, οὕτως ἐν τῇ οὐσίᾳ f. 22 μετεπέρατος μόνον εὑρίσκονται· καὶ οὕτως τὸ πρᾶγμα τὸ ὑποκείμενον τῇ τοῦ καθόλου ἐπινοίᾳ ἐν ἐκάστῃ κατηγορίᾳ εὑρίσκεται. Ταῦτα τοίνυν τὰ πράγματα οὐ δύνανται ἐν γένος ἔχειν κοινόν. Εἰ δὲ λαμβάνοιτο τὸ καθόλου ἀντὶ τῆς ἐπινοίας τοῦ καθόλου, οὕτω φημί τὸ καθόλου γένος εἶναι τῶν πέντε κατηγοριῶν, καθόλος ἐστι δυγατὸν εὑρίσκειν γένος καὶ εἰδος ἐν ταύταις ταῖς ἐπινοίαις, διότι, καθόλος φησιν δὲ Σμπλίκιος ἐν ταῖς κατηγορίαις, τὸ γένος καὶ τὸ εἰδος πρώτου εὑρίσκονται: ἐν ταῖς οὖσίαις, μετὰ ταῦτα ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν, φέσερ οὖν τοῖς συγκεκριμένοις τὸ γένος οὐκ ἐστιν ἐπίστρεψεν γένος φέσερ ἐν τοῖς ἐξ αὐτοῦ εἶναι κατηγορίας.

Πρὸς δὲ τούτου σαφεστέρων κατηγορίαν εἰδέναι δεῖ, διότι καθόλος ἐστι διευτέρως ἐπίνοια ἐξ αὐτοφύέσεως, τὸ καθόλου οὐδὲν ἀλλοὶ ἐστιν τῇ λόγῳ τῆς τοῦ πράγματος γνώσεως, ὃς ἐστιν ἐν πλείστῳ· ἀλλὰ τὸ καθόλου ἐν τῷ συγκεκριμένῳ ἐστὶ τὸ πρᾶγμα τὸ γνητὸν ὃς ἐστι τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐν πλείστῳ. Τὸ δὲ γένος καὶ τὸ εἰδος, καθόλος εἰσὶν ἐπίνοιαι τινες δεύτεραι: ἐξ αὐτοφύέσεως, εἰσὶ τινὲς λόγοι τοῦ γνεῦν τὸ πρᾶγμα ὃς ἐστιν ἐν πλείστῳ διαφέρουσιν ἀριθμῷ, διαν πρὸς τὸ εἰδος, τῇ ἐν πλείστοις διαφέρουσιν εἰδεῖς, διαν πρὸς τὸ γένος· ἐν δὲ τῷ συγκεκριμένῳ εἰσὶν αὗτὰ τὰ πράγματα τοῦ

τὰς οὖτων νοούμενα. Ἀλλὰ πάντες οἱ λόγοι ἐκεῖνοι λαμβάνονται: ἀπό τινων τρόπων τῆς ὑπάρχεως ἐν τῷ πράγματι, ὥσπερ ἐκεῖνος ὁ λόγος, ὃς ἐστι: λόγος τοῦ νοεῖν τὸ πρᾶγμα καθό ἐστιν ἐν πλείοσι διαφέρουσιν ἢ: θυμῷ τῇ εἰδεῖ, ἀπὸ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ὑπάρχεως, ὃς ἐστι: τὸ εἶναι ἐν πλείοσι διαφέρουσιν εἰδικῶς, τῇ διαφέρουσι: κατὰ τὴν ποσότητα.

Τότε πρὸς τὸ ἐπιχείρημα λέγω, ὅτι ἡ ἀκολουθία ἐκείνη ψευδής ἐστιν, ὅτι τὸ αὐτὸν ἔταξι ἀνώτερον καὶ κατώτερον πρὸς τὸ αὐτό, εἰ τὸ καθόλου ἐστὶ γένος, διότι: ἐν τῷ λέγειν ὃς τὸ καθόλου ἐστὶ γένος, ἐστι: κατηγορία πρώτην μορίον, καὶ οὐ κατηγορεῖται: τὸ γένος κατὰ τοῦ καθόλου, ὡς τὸ ἀνώτερον τοῦ κατωτέρου· ἀλλ' ἐν τῷ λέγειν ὅτι τὸ γένος ἐστὶ καθόλου, f. 22v | ἐστι: κατηγορία τοῦ ἀνώτερου κατὰ τοῦ κατωτέρου εἴτουν γένους κατὰ τοῦ εἶδους, καὶ οὕτως οὐκ. ἐστι: τὸ αὐτὸν ἀνώτερον καὶ κατώτερον πρὸς τὸ αὐτό.

Leçon VI.

Y-a-t-il une science des universaux?

15

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΚΤΗ.

Εἰ: ἐστι: τῶν καθόλου ἐπιστήμη.

Ζητεῖται: εἰ: δυνατόν ἐστιν εἶναι: τῶν καθόλου ἐπιστήμην. Καὶ δὴ λέγομεν εἶναι.. Ἐν παντὶ γένει: ἐστι τάξις τις καὶ ἀπάρτησις τῆς δυνάμεως πρὸς τὸ ἀντικείμενον· ἀλλὰ τὸ καθόλου ἐστιν ἀντικείμενον τοῦ νοῦ· ἐσται: τοίνυν τοιούτη ἀπάρτησις τοῦ νοῦ ἀπὸ τοῦ καθόλου. Ἀλλὰ ἡ τοιούτη τάξις τῇ ἀπάρτησις οὐκ ἐστιν ἄλλο τῇ ἐπιστήμη· ἐσται: ἀρχὴ ἐπιστήμη τοῦ νοῦ περὶ τοῦ καθόλου. Ἡ μεῖζων δείκνυται: ἐκ τοῦ β' Περὶ ψυχῆς, διότου λέγεται: διτοιούσιται καὶ διακρίνονται αἱ δυνάμεις διὰ τῶν ἐνεργεῶν, καὶ αὗται, διὰ τῶν ἀντικειμένων. Ἡ ἐλάττων δείκνυται: ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φυσικῶν, διότου λέγεται: διτοιούσιται καθόλου ἀντικείμενόν ἐστι: τοῦ νοῦ, τὸ δὲ μερικόν, τῆς αἰσθήσεως.

Δεῖ μέντοι: εἰδένεις, διτοιούσιται τὸ καθόλου πολλοῖς τρόποῖς λέγεται. Λέγεται: γάρ τὸ καθόλου κατὰ σωρείαν πολλῶν εἰς ἓν, ὃν τρόπον πάντα τὰ ὄντα συνάγονται: ἐν τῷ εἶναι, καὶ τῷ τοιούτῳ καθόλου ἀνταποκρίνεται: διηγήσῃ ἐπιστήμη, διλικῶς λαμβάνομένη, καὶ τὸ τοιοῦτο καθόλου ἐστὶ: τὸ διηγήσῃ. Ἀλλοι δὲ τρόπον ἐστι: τὸ καθόλου κατὰ περισχήν, καὶ τοῦτο τῇ ἐν τῷ γένει τῆς σύστασις, τῇ ἐν τῷ τοῦ συμβεβηκότος. Τῷ πρώτῳ τρόπῳ ἀνταποκρίνεται αὐτῷ τῇ ἐπιστήμῃ, ἐξηπλωμένως λαμβάνομένου τοῦ τῆς ἐπιστήμης δινόματος. Εἰ: δὲ ἐν τῷ γένει τοῦ συμβεβηκότος, ἐνίστε μὲν ἔχει: αἰτίαν ἴδιαν καὶ αἱ ἀντιστρέψουσαν πρὸς τὸ ὑποκείμενον, σίον τὸ τρεῖς γωνίας ἔχειν ἐν τῷ

1 τὰ αντιστρέψουσαν πρὸς τὸ ὑποκείμενον, σίον τὸ τρεῖς γωνίας ἔχειν ἐν τῷ
ἔστι — ἐπιστήμην πρὸς τὸ ὑποκείμενον, σίον τὸ τρεῖς γωνίας ἔχειν ἐν τῷ

15 Αιώγησις ἔκτη en marge AC, om B

16 Ετ

τριγώνῳ οὐδέ τοι τριγώνου, καὶ γὸν μέντοι πάντες τριγώνῳ μερικῷ·
καὶ τὸ τοιοῦτον αὐθίκλου ἔχει ἐπιστήμην, οὐτε δὲ συμπέρασμα τῆς ἀπόδει-
ξεως, αὐθὶ λέγεται ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἄστρων, ὅτι γὰρ ἀπόδειξις ἐστι
συλλογισμὸς ποιῶν ἐπιστασθαι. Ἐγίστε οὖτε καθίκλου ἐν τῷ γένει τοῦ
συμβεβηκότος οὐκ ἔχει αἰτίαν ἕδειαν, γὰρ οὐτε τορέψουσαν πρὸς τὸ ὑποκείμενον·
καὶ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἀρμέται τὴν ἀπόδειξιν αἱ ἐπιστήμη, ἀλλὰ μόνον τὴν
κοινῶν λεγομένην, οὐδὲ ποτὲ τοιοῦτον ἐπιστήμην; | αὐθὶ λαμβάνεται ὡς f. 28
συμβεβηκός, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸν τὴν οὐσίαν πρέπει. Εἰ γάρ εἴη περ
τοῦ γράμματος ἐπιστήμη, οὐκ ἂν εἴη αὐθὶ τὸ γράμμα λαμβάνεται ὡς
συμβεβηκός τῷ σώματι, ἀλλὰ μᾶλλον αὐθὶ ἀπεριττός ἀπὸ τοῦ σώματος.
καὶ ἀπὸ τοῦτο τοῦ γράμματος. Οὗτοι τοίνυν φανερόν ἐστοι, ὅτι τῶν αὐθίκλου
διηγατῶν εἴγαντες ἐπιστήμην.

Εἰ δὲ πειστήμη τοῦ καθέλου ἐστὶ λογική.

‘Ἐπομένως οὐτείται πότερον ἡ τοῦ καθόλου ἐπιστῆμη λογική ἐστιν, ἢ μεταφυσική, τούτεστι θεία. Καὶ σημὲν εἶναι λογικήν, διότι πᾶσα ἐπιστῆμα τα διαφέρουσα απὸ ἄλλης ἐπιστήμης ἐν τῷ αὐτῷ μὲν λαμβάνειν τὴν ἐπίνοιαν, ἐκείνην δὲ τὸ πρᾶγμα, δεῖ εἶναι περὶ ἐκείνου τοῦ μάλιστα δράττεται, τούτεστι τῆς ἐπιγνώσεως· ἢ δὲ λογική ἐστι τοιχύτη κατὰ τὸν Ἀβινσέναν· ἔσται ἀρα περὶ τῶν καθόλου, ἃ μᾶλλον ἔχει τὴν τῆς ἐπιγνώσεως τούτων.

"Ετι, πᾶσα ²⁰ ἐπιστήμη τεσσαρος γένει πρόσληψις ἐπὶ πασῶν τῶν εἰδικῶν ἐπιστημῶν πίπτει, ἀναγκαῖως ἐστὶ περὶ τοῦ πίπτοντος ἐπὶ πᾶν ὑποκείμενον εἰδικόν· γένει λογική ἐστι τοιαύτη· ἔστιν ἄρα περὶ τῶν καθόλου, ἀπερὶ ἐπιθετικῶν παντὸς ὑποκειμένων εἰδικῶν.

Ζητεῖται ἐντεῦθεν δὲ, ἐπειὶ ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ λέγεται ἐπιστήμη περὶ τῶν καθόλου, ὑπερέως δὲ καὶ ἡ λογική, τί γι τοιαφέρουσα. Καὶ φημὶ δέ: 25 τὰ καθόλου πολλοῖς τρόποις λαμβάνονται· ἐνα μὲν τρόπον, καθὸ σημαίνουσιν σύστασις τοιχὸς χωρίστας, σύδεπτος μέντοι κεχωρισμένας, καὶ σύτῳ λέγονται μέρη τοῦ συντος καὶ τῷ θεολογικῷ ἀνήκουσιν. Ἀλλῷ τρόπῳ δύνανται τὰ καθόλου λαμβάνεσθαι· καθὸ σημαίνουσιν ἐπίγοναν θεμελιουμένην ἐν τοῖς πράγμασι κατὰ τὸν τῆς κατηγορίας ἢ τάξις τρόπον, καὶ 30 σύτῳς ἀνήκουσι· τῷ λογικῷ· σύτῳ γάρ φαμέν τὴν λογικὴν εἶναι περὶ τῶν δευτέρων ἐπίγονων τῷ πρώτῳ διμένων τοῖς πρώτας. Τρίτῳ τρόπῳ λαμβάνονται τὰ καθόλου, καθότι εἰσιν ἐν τοῖς μερικοῖς, ἐν αἷς ἔχουσι τὸ κατ' ἐγέργειαν εἶναι καὶ τὴν τῆς σύστασις συνέχειαν, ἢ καθότι εἰσιν ἀντικείμενον τῆς διυγάμμεως τῆς φυσικῆς φυσικῆς, καὶ σύτῳς ἀνήκουσι τῷ φυσικῷ φυλοσόφῳ 25

13 Εἰ ἡ — λογική στη BC
charge: εἰσηγήσθω γὰρ οἵτως (?)
αντί τούτων από BC

15 Au-dessus de toutégoti θεῖα. A porte une sur-
16-17 μὲν ἴκυδίστειν: μεταξίκυδίστειν B 29 δὲ

ὅσον πρὸς ἐν μέρος τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης, ώς ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ψυχῆς
f. 23 τῇ λέγεται. Καὶ διὰ τοῦτο τὰ καθόλου, καθὸ μέν εἰσι μέρη τοῦ ὄντος τῇ
ἀρχαῖ τοῦ κανονίζειν τὰς ἐπιστήμας, οὐ μόνον κατὰ τὸν σκοπὸν ἀλλὰ
καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τῷ θεολογικῷ ἀνήκουσαν· καθὸ δὲ εἰσιν ἐπίνοια,
ε τῷ λογικῷ ἀνήκουσαν.

Ζητεῖται πρὸς τούτοις, θεωρεῖται ἐπιστήμη ἐστὶ περὶ τῶν καθόλου
(ἐστι δὲ καὶ τῇ λογικῇ καὶ μάλιστα τὸ βιβλίον τοῦ Πορφύρου), πῶς δια-
φέρουσιν· καὶ δεῖ λέγειν, διτις ἐπισταν λέγωμεν πᾶσαν ἐπιστήμην εἰναὶ περὶ^{ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ}
τῶν καθόλου, τοῦτο δεῖ νοεῖν περὶ τοις πράγματος εἰδῶλον, λαμβανο-
μένου κατὰ τὸν τρόπον τοῦ καθόλου. "Οταν δὲ λέγωμεν τουτὸν τὸ βιβλίον
εἶναι περὶ τῶν καθόλου, οὐ δεῖ νοεῖν τὸ καθόλου καθὸ λαμβάνεται τῷ
τρόπῳ τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῇς ἐπινοίας, ώς ἐκ τῶν προειρη-
μένων διγλωσσίας.

Καὶ διατί περὶ τῶν μερικῶν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ὥσπερ περὶ τῶν
καθόλου; Διότι τὰ μερικὰ εἰσὶν ἀδιηλα καὶ ἀπειρον
γεννητὰ εἰγκαὶ καὶ φθιτά, διτε ἐξ ἐνχυτίων συγκείμενα, τῇ τοῖς ἐναντίοις
προσδιδεμένα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύνανται ποιεῖν ἐπιστήμην· τὰ δὲ καθόλου
εἰσὶ καὶ πεπερασμένα καὶ ἀσώματα καὶ σαφῆ καὶ ὡρισμένα.

Εἰ μία ἐστὶ ἐπιστήμη τῶν καθόλου.

f. 20 Ζητεῖται ἔτι εἰ περὶ τῶν καθόλου ἐστὶ μία ἐπιστήμη· καὶ δικεῖ μή,
διότι, ώς ἐν β' τῶν Προτέρων γέγραπται, τέσσαρα τέτοια πρὸς τὴν
ἐνότητα τῇς ἐπιστήμης πρῶτον, τὸ ἔχειν ἐν ὑποκείμενον οὖ περὶ τῶν
μερῶν τὰ πάθη διείκυνται· διεύτερον, τὸ τὰ πάθη ἀναγόμενα πρὸς ἐν
ὑποκείμενον θεωρεῖν· τρίτον, τὸ τὰς κοινὰς ἀρχὰς ἐρρέπωσθα: ἐν τῷ ὑπο-
κείμενῷ· τέταρτον, τὸ ταῦτα πάντα ἀφορέσθαι καὶ ἰδειποιεῖσθαι ταύτῃ
τῇς ἐπιστήμης· τὰ δὲ πέντε κατηγορικά οὐκ ἔχουσα: τὴν αὐτὴν ἰδεότητα
τοῦ κατηγορεῖσθαι, οὐδὲ ἔχουσα: τὸ εἶναι ἀφωρισμένον ἐν μίᾳ ἐπιστήμῃ.
Ἄλλα πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν, διτις οὖ παντὶ τρόπῳ εἶναι ἐπιστήμην
μίαν τίθεμεν περὶ τῶν καθόλου, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸν τρόπον τῇς κατη-
γορίας καὶ τῇς τάξεως· καὶ οὕτως εἰσὶν ἀφωρισμένα μίᾳ ἐπιστήμῃ, τίτις
ἐστὶν τῇ παρούσῃ, περὶ τοῦ κατηγορικοῦ θεωροῦσα καθὸ ἐν αὐτῷ ἐνοῦνται
f. 24 τὰ καθόλου. Εἰδέναι γάρ | δεῖ, διτις περὶ τούτων τῶν πέντε καθόλου μία
δύναται εἶναι ἐπιστήμη, οὐ καθόλου εἰσὶ πέντε, ἀλλὰ καθόλου ἐνοῦνται
ἐν τούτῳ τῷ κοινῷ ὅπερ ἐστὶ τὸ καθόλου.

f. 25 Τοτέσσον γάρ, διτις τὸ κοινὸν πολλοῖς τρόποις λέγεται· ἐνὶ μὲν τρόπῳ
κατὰ τε τὴν ἰδεότητα, τὸ συνομα καὶ τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ ἀπαντούσιν τῷ BC

3 τὸν συνοπτὸν en marge AC, corrigé de τὸν ἐπιτοικαν, qui est resté dans le
texte AC, om B 16 γενητὴ BC 19 titre om BC 29 μίαν τίτις ἐπιστήμην BC

ἄλλῳ δὲ τρόπῳ κατὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ σημα, οὐ κατὰ τὴν ἴδιοτητα, οἷον τὸ ἀναλογικὸν τῇ ἀναλογικόν· καὶ τοῦτό ἐστι πολλαχῷς· ἔστι γάρ ἀναλογικόν τι, ὅπερ κατὰ πλειόνων λέγεται καὶ κατ' οὐδενὸς αὐτῶν κατηγορεῖται, τοῦ ἑτέρου μεστεύοντος, ὥσπερ τῇ σύστασί κατὰ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους, εἰ καὶ τὸ εἴδος ἐστὶ μᾶλλον σύνταξή της ὕλη· καὶ τὸ τοιοῦτο κοινὸν καλύει τὴν ἑνότητα τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλον δὲ τρόπον ἐστὶν ἀναλογικὸν τὸ λεγόμενον κατὰ πλειόνων σύνταξις καθ' ἕνδες μὲν λέγεσθαι κατὰ τὸ πρότερον, καθ' ἑτέρου δὲ καὶ τὴν ὕστερον, μεστεύοντος τοῦ προτέρου, καὶ τοῦτο διγῷς· τῇ γάρ τοιτέρῃ ἐστιν ἐκ τῆς σύστασις τοῦ λοιποῦ ὥσπερ μέρος συστατικόν, καὶ οὗτος τῇ σύστασι λέγεται κατὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦ οὐρώπου· τῇ θάτερου δὲ καὶ ἐστιν ἐκ τῆς θατέρου σύστασις ὥσπερ μέρος, ἀλλὰ μόνον ὥσπερ θεμέλιος τῇ δικαίᾳ αὐτοῦ, καὶ σύνταξις ἐστὶν τὸ κοινόν τῇ σύστασι καὶ τῷ συμβιβλητικῷ, καὶ ταῦτα τὰ δύο ἀναλογικά σύνταξις ἐμποδίζουσι τῇ ἑνότητι τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλον δὲ τρόπον ἐστὶ τὸ κοινόν κατὰ τε τὴν ἴδιοτητα καὶ τὸ διγόμα, οὐ μέντοι κατὰ τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ τῇ ποσότητῃ κοινόν ἐστι· τῷ συνεχεῖ καὶ διαφερόμενῳ· ἐστι γάρ ἐν ἐκατέρῳ τούτοις τὸ αὐτὸν καὶ ἴδιοτητός τῇ αὐτῇ, τῇ ἐστι τὸ μετρεῖν, οὐ μέντοι τὸ πρᾶγμα τὸ αὐτό· καὶ τὸ τοιοῦτον καλύει τὴν ἑνότητα τῆς ἐπιστήμης. Τελευταῖσι δὲ κοινόν ἐστι τὸ κατὰ τούτοις μόνον, οὐ μέντοι κατὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἴδιοτητα, ὥσπερ τὸ καθηρῶς ὄμώνυμον. Οὐ τοίνυν περὶ παντὸς κοινοῦ ἐστι μία ἐπιστήμη, ἀλλὰ μᾶλιστα μὲν περὶ τοῦ ἔχοντος ἐναντίου τρόπου κατὰ τε ἴδιοτητα καὶ σημα τὸ πρᾶγμα, τῇ τούλαχθεν κατὰ τούτοις μέντοι τὸ πρᾶγμα.

"Οὐδεν, εἰ μὲν συνώνυμον ἐστι τὸ καθόλου κατὰ τῶν πέντε τούτων καθόλου, ὡς εἰρηται, μία τῇ περὶ αὐτῶν ἐστιν ἐπιστήμη εὐλόγως· | εἰ δὲ f. 24^τ καὶ ἀναλογικόν ἐστιν, καὶ σύνταξις μίαν ἐπιστήμην ποιεῖ. Εἰ γάρ καὶ μὴ τοιούσι ταῦτα τὰ πέντε ἐν κοινόν κατὰ τὴν αὐτὴν ἴδιοτητα διὰ τὸ τρόπους διαφέροντας ἔχειν τοῦ κατηγορεῖσθαι, διμως ἔχουσιν ἐν κοινόν κατὰ τε τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ διγόμα, τοιαύτας τὴν ἐπίγνωσιν, δὲ καθόλου καὶ κατηγοριαὶ λέγεται, δὲ μάλιστα μὲν ὑπάρχει τῷ γένει κατὰ τὴν ἴδιοτητα τῆς κατηγορίας, τοῖς δὲ ἄλλοις ἐκ τοῦ γένους καὶ διὰ τὸ γένος· ἐξ αὐτοῦ γάρ ἀνίσχουσιν αἱ διαφοραὶ, διηγάμει ἐνυπάρχουσαι αὐτῷ, καὶ ἐκ τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς τὸ εἰδος συγισταται, φημεται τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβιβλητικόν· καὶ σύνταξις πάντα πρὸς τὸ γένος δύνανται ἀναφέρεσθαι. "Ἐστιν οὖν μία τῇ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη, εἴτε γένος ἐστὶ συνώνυμον αὐτῶν τὸ καθόλου, εἴτε καὶ ἀναλογικόν· ἔχουσι γάρ ἐναντίου τρόπου προχωρήσεως καὶ ἐν τέλος, τῷ γάρ την ἐπιστήμην τῶν πρὸς δὲ φησιν δὲ Προφύτιος συμβάλλεσθαι· τὴν εἰσαγωγήν· τοιούσις ἐπιστήμη καὶ καθ' αὐτὴν μία ἐστί, καὶ διὰ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα πρὸς ἐν τάπτενται, τὸν συλλογισμόν.

Ποσαχθεὶς αἱ ὑπάλληλοι ἐπιστῆμαι.

*Ἐπεὶ δὲ περὶ μίᾶς ἐπιστήμης εἰρηταῖ, ἀνάγκη καὶ περὶ ὑπαλλήλων ἐπιστημών μνησθῆναι μετρίως.

Δεῖ τοίνυν εἰδέναι, δτι ἔνι μὲν τρόπῳ ὑπάλληλοι λέγονται ἐπιστῆμαι, δταν τὸ ὑποκείμενον τῇ ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον ἐκ προσθήκης τινὸς ἀλλού γενόμενον ἀριθμῷ, ἐκατέρᾳ δὲ ἐπιστῆμη ἔχῃ τὸ αὐτὸν πάθος. Τούτων οὖν ἡ μία ἐστὶν ὑπάλληλος οὗτως ὥστε τὴν ἀνωτέραν λέγειν τὸ διέτι, τὴν δὲ ὑπὸ αὐτὴν τὸ δὲ, ὥστε δηλονότι ἐκατέραν μένειν τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ τῆς ἴστης ἀφαρέσσεως· καὶ οὕτως ἔχουσιν ἀριθμητικήν καὶ ἀρμονικήν.

10 Δεύτερον τρόπον λέγεται, δταν μήτε τὸ ὑποκείμενον ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον, μήτε τὸ πάθος ὑπὸ τὸ πάθος τοῦ, μήτε ωσιγ αὐτοὶ τοῦ αὐτοῦ γένους αἱ ἐπιστῆμαι, θλλάχ μόνον τῇ μίᾳ τοῦ διέτι, ἡ δὲ ἑτέρα τοῦ δὲ, καὶ οὕτως ἔχουσις γεωμετρία καὶ χειρουργία· λέγει γάρ διατί τὰ κυκλοτερῆ τραχύματα μέχριτερον ὑγιάζεται, ὃ χειρουργὸς δὲ τὸ δὲ.

15 Τρίτον τρόπον ἐστίν, δτε τὸ ὑποκείμενον ὑπὸ τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν
f. 25 οὕτως ὥστε τὴν μίαν εἶναι περὶ τοῦ ὅλου, | τὴν δὲ ἑτέραν περὶ τοῦ μέρους καὶ τῇ μέρηστέραν ἴθύνειν τὴν ταπεινοτέραν δσον πρὸς τὴν οὐτίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ ὑποκείμενου, καὶ οὕτως ὥστε μὴ λέγειν τὸ διατί τῶν ιδίων παθῶν ἀλλάχ μόνον τῶν κοινῶν μηδὲ εἶναι ἐκατέραν τοῦ αὐτοῦ γένους· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει τῇ μετὰ τὰ φυσικά περιέχει γάρ πάσας καὶ ιθύνει δὲ αὐτάς.

Τέταρτον τρόπον ἐστίν, ὁπόταν ἐπιστήμη διαφόρου γένους ἡ τοῦ αὐτοῦ δέχηται τις καὶ λαμβάνη ἀπὸ ἀλλήλης, ὥσπερ τῇ ἀστρολογίᾳ δέχεται τὴν τῶν ἀστρῶν τίρησιν ἀπὸ τῆς ἀστρονομίας.

25 Πέμπτον, ὁπόταν τῇ μίᾳ διδάσκῃ ἐκ τίνων καὶ ποίων δεῖ ἐργάζεσθαι τὴν λοιπήν, καὶ ἐξ τῆς αὐτῆς ἔχῃ τὸ χρῆσθαι· καὶ οὕτως ἔχει τῇ ναυπηγίᾳ πρὸς δρυτομητήν, τῇ καυρεργητικῇ πρὸς τὴν ναυπηγικήν, καὶ δλως τῇ χρωμένῃ πρὸς τὴν παρασκευάζουσαν, δτι τῇ παρασκευάζουσαν ὑπὸ τὴν χρωμένην ἐστίν.

30 "Εκτὸν τρόπον ἐστίν, ὁπόταν δπερ τῇ ἑτέρᾳ θεωρεῖ τάττηται πρὸς τὴν ἑτέραν ώς τέλος, ώς ἔχει τῇ χαλινοποιητικῇ πρὸς τὴν ιμαντουργικήν.

"Εβδόμον τρόπον, ὁπόταν τῇ μίᾳ κανονίῃ τὴν ἑτέραν ἐν τῷ τρέπω τῇ προγράψεως καὶ χορηγῇ αὐτῇ τὸ δργανόν φ χρῆσθαι δέος, καὶ οὕτως τῇ λεκτικῇ ἔχει πρὸς τὰς ἀλλας.

35 Τελευταῖον δὲ τρόπον ἐστὶν καὶ λέγεται τὸ ὑπάλληλον ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, δταν μία ἐπιστήμη ἔχῃ κοινὸν δρους καὶ τρόπους καθόλου, δηλαδὴ ἑτέρα ἐπιστήμη καταλαμβάνεσθαι δύναται, καὶ οὕτως ἔχει τῇ περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν τρόπων τῇ τῇ λογικῇ ἐπιστήμη πρὸς τὰς ἀλλας, οὐχ

26 αἵτι; ἔχει BC 87 σύγκαται: εἴωθει B

ὅτι οὐρίως ἐκείνας ὑποτίθησιν ἔχοντι, καὶ λόγον δια ταῖς τάξιν πρὸς ἐκείνας ἔχει· τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ καὶ πρὸς τὰ λογικὰ βούλεια τῆς λογικῆς τῇ εἰσαγωγῇ ἔχει, δια τὸν ταῦτα λογικάνουσιν ἐκείνα τὸν τρόπον τῆς προγράφεισε, καθόσον διὰ ταῦτα γνωσταντας ἀμειγον ἀρχοιδη μέρη τινὰ τῆς λογικῆς ἐπιτίμησι καὶ φαντασί τρόποι τοῦ προγράψειν, τῇ διαίρεσις διλογίοντας καὶ ὁ ὄρθρος καὶ τὴν ἀπόδειξιν, ώς ὁ Πορφύριος φησιν ἐν τῷ γράμματι.

Τούτων ὑποτεθέντων. Γέργυλα πρὸς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ γράμματος ἀρχόμενος σὺν Θεῷ.

Leçon VII.

Explication sur les cinq universaux.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ.

Ἐξήγησεν τὰς πέντε φωνὰς εἴτευν τὰ πέντε καθόλου καταγόραντα.

Τὸ δὲ διάλεικον τοῦτο διαφείται εἰς δύο, ὥσπερ καὶ αἱ πλείους τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὰ προσίμιαν καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ ὑπόθεσις ἀρχεται ἐν τῷ „Εστιν οὖν“.

Τὸ δὲ προσίμιον διαφείται εἰς δύο. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει διπλεται τῆς ὅλης καὶ τῆς αἰτίας τοῦ ἔργου ὁ ποιητής, προστιθετις περὶ πάνων καὶ ποίων, καὶ πῶς μέλλει προχωρεῖν ἐν τῷ συγγράμματι. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὥσπερ ἀρχεται ἐκ τοῦ „Ἄντικα περὶ γενῶν“, λέγει ἀποστήσεσθαι ἀπό τῶν τοιων τριτημάτων μεγάλων καὶ βαθέων, οἵτινα ἐξέκουσιν διπλεσθαί πῃ τῆς προκειμένης ὑπόθεσεως.

Τὸ πρῶτον μέρος περιέχει δύο τοιά. Πρῶτον μὲν γάρ, ἐν τῷ ἀριθμοῦ διηγητικοῦ τοῦ ἴδεον σκοποῦ καὶ τὴν χρείαν διπλεται τῆς ὅλης τοῦ παρόντος ἔργου τῇ συντάγματος. Δεύτερον δὲ φανεροῖ τὴν ὀφέλειαν καὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου αἰτιότερον. Εἰσὶ τοίνυν τέσσαρα μέρη ἐν τῷ πρώτῳ τῆς παρούσης ἀναγνώσεως μέρει. Ἐν γάρ τῷ προσομίῳ δεῖ προτίθεσθαι τὴν αἰτίαν διλού τοῦ ἔργου. διθεν ἐχρῆν ἀψασθαι τοῦτον τῆς ὅλης· καὶ τοῦτο ποιεῖ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ κειμένου. Ἐχρῆν ἀψασθαι· καὶ τοῦ τέλους· φῆσθαι γάρ ὁ Φιλόδαστος ἐν τῷ Μετὰ τὰ τυσκά, δια πᾶς τεχνίτης μὴ προτίθεται τῷ ἔργῳ τὸ τέλος ὅμοιός ἐστιν διδοιπόρῳ πλανωμένῳ καὶ μὴ εἰδότι ποιεῖ παρεύεται. Ἐδεις θεῖναι· καὶ τὸν τρόπον ἐπὶ τούτοις τῆς προγράφεισε. διθεν τῷ μὲν πρώτῳ μέρει διεκνυσιν τὴν ποιεῖ τοὺς ἀκροστάτας εὑμαθεῖς, τῷ δευτέρῳ προσεκτικούς, τῷ δὲ τρίτῳ τοις εὑνοῦς. Τέταρτον, ἐπὶ τούτοις αἱρεῖται τρόπον κοινὸν τῆς προγράφεισε